

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 4 frt. | Félévre . . . 2 frt.

Az „Erdélyi Gazda” előfizetőinek a „Méhészeti Közlöny” is megküldetik ingyen.

Az erdélyi gazdasági egyeslet tagjai a „Méhészeti Közlöny”-nyel együtt ingyen kapják.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Külön a „Méhészeti Közlöny”-re előfizetni nem lehet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZÁM.

Ide intézendők úgy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések, valamint az előfizetések és hirdetési penzek is.

Hirdetések és mellékletek a legolcsóbb árak mellett vétetnek fel.

Kéziratok nem adatnak vissza.

TARTALOM.

Körültretekintés. Sz. P.-től.

Az istálló trágya kezeléséről. I. Ásványi Lajostól.

A gyümölcsészettel foglalkozónak apróbb teendői július hóban Szász Lajostól.

Felhívás a lótenyésztő gazdaközönséghez.

Egyleti élet.

Az országos magyar gazdasági egyesület körlevele.

Irodalom.

A szárnyasok kolerája. J. L.-től.

Vegyes közlemények.

Küttetés (Miklós Gyula). Alapszabályzat jóváhagyás

Az újonnan alakult erdélyrészi bortermeleők szövetségének. A vetések állása Erdélyben. A hesseni légy. Eladó állatok. A legérdekesebb kiállítás. Vén ló. A citrom egy nem ismert haszna.

Piaczi értesítő.

Nyilttér.

Körültretekintés.

(Aratás. A külföld gabonatermése. Gabona-árak a nemzetközi piacokon. Erdély szarvasmarhatenyésztési ügye. Az erdélyrészi kilenczedik tenyészállatkiállítás. Legeltetési miseriák.)

Hazánk hüvösebb éghajlatától eltekintve, az aratás — mondhatni — országsszerte folyamatban van. Az eredmény az ősziéknél éppen nem elégti ki várakozásunkat. A buza általában véve alig adja meg a közepes termést. Kivált a székelyföldön oly gyarló itt-ott, hogy a rendszeres munkát sem érdemli meg. A rozs jobban fizet, de ennek termése sem igen haladja túl a közép mennyiséget. A minőség azonban általánosan jónak mondható.

Annál jobbák a tavasziak (árpa, zab) és kapás növények, úgy, hogy az ősziéknél való hiány ezek által fedezetet nyer a jövedelemnél, ott, ahol a tavaszi kalászosok termelése is helyet talál a gazdasági üzemben.

A külföld gabonatermése — a konsuli jelentések szerint a mienknél még sokkal gyengébb, sőt némely országban határozottan rossz. Ez minket nagyon érdekel azon verseny miatt, mely a fogyasztó államoknak gabonával való ellátásánál szokott nyilvánulni.

Legnagyobb versenytársaink e téren Oroszország és Amerika, melyek közül ismét Oroszország gabona-termése már közelségénél fogva is Magyarországot első sorban érdekli. A szerint alakulnak gabonaértékesítési viszonyaink, a minő Oroszország termése.

A hivatalos értesítések úgy szólnak, hogy Oroszországnak az idén olyan rossz termése van, hogy semmit sem fog exportálhatni, így hát

legalább az idén megszabadulunk nagy versenytársunktól. Ép úgy gyenge termésük van Francia- és Németországnak is, a melyek így jó részt ránk lesznek utalva.

Ezen tények már is annyira észrevehető hatást gyakorolnak a nemzetközi gabonapiacokon, hogy a csak néhány nappal előbbi nyomott árak, emelkedő irányzat mellett, egyszerre megszilárdultak. Ezekben teljesülve látjuk a tavasz óta folyton táplált abbéli reményünket, hogy az idén a gabonának jó ára lesz s némileg ez paralizálni fogja a termésbeli hiányt. Így kivált azon gazdatársaink, a kiknek termésük jól sikerült, ezen évre éppen nem fognak panaszkodhatni.

Földmívelési ministerünk hazarészünk szarvasmarha-tenyésztését állandó gondoskodásában részelteti, a mit itten jelezni örömeinkre szolgál. Tejgazdasági felügyelőségének főnökével, Pirkner Jánossal közelebről beúttaztatta Erdélyt és tanulmányoztatta az itteni szarvasmarha-tenyésztési viszonyokat, hogy az így szerzett tapasztalatok a teendő további állami intézkedésekhez alapul szolgálhassanak. Alkalmunk volt Pirkner urral eszmét cserélni és igen nagy örömeinkre szolgál konstatálni, hogy az észlelt viszonyokból kiinduló felfogása, állattenyésztésünk tovább fejlesztésére nézve, a mi törekvésünkkel tökéletesen azonos. Így merjük remélni, hogy szarvasmarha-tenyésztésünk nem lesz további kapkodásnak kitéve, hanem kitűnő magyar marhánknak az idegen fajták behozatala és terjesztése általi elkorcsosítása és visszaszorítása végre-valahára beszünttetetik és ennek helyes irányban való tovább tenyésztése és fejlesztése állami érdek gyanánt fog ápolatni.

Dokumentálva látjuk ez által azt, hogy az erdélyi gazdasági egyesletnek, az erdélyi magyar marha tiszta vérben való fenntartása és tovább fejlesztése érdekében, ezen év tavaszán a földmívelési ministerhez intézett fölirata méltánylásra talált és az abban felállított elvek megvalósítását bizvást remélhetjük, minthogy a Pirkner felügyelő úr kiküldetése is ép ezen feliratnak a folyománya.

Különös kontraszt is volna az, ha a ministerium az állattenyésztési elvek felállításánál ellentétes álláspontra helyezkednék Erdély gazdaközönségével, mely az állattenyésztés érdekében, hazánkban eddig példa nélkül álló áldozatot hozott és hoz évenként.

Maga a kolozsvári évenként ismétlődő állatkiállítás olyan alkotás, melynek úgy alapve-

tését, mint berendezését tekintve, párját hazatalan keressük az országban, melynek üdvös hatása már is észlelhető az állattenyésztés terén.

A folyó évben augusztus hó 28-, 29- és 30-án már kilenczedik ízben tartatik meg az állatkiállítás Kolozsvárt s daczára, hogy ezen időtől még másfél hónap választ el, ez iránt olyan általános az érdeklődés, hogy ennek a legszebb sikert jósolhatjuk.

Ez nem is indokolatlan, mert ha az ambitio szülte nemes verseny ösztönétől eltekintünk is, a mi pedig a sikerekkel büszkélkedő gazdának nem utolsó erényét képezi, még az is nagy vonzerővel bír a kiállításban való részvételre, hogy ott az idén az állatok jól értékesítése is kilátásban van. Annyi kiosztásra váró díj pedig még egy évben sem volt, mint az idén, úgy hogy igazán mulasztást követ el az a gazda, a kinek kiállítani való állatai vannak és azokkal netán távol marad.

Nem hallgathatjuk el e helyen ama tényt fölemlíteni, hogy nagy akadály Erdély némely vidékén az állattenyésztésnek a legelő hiánya. Néhol a tagosítás alkalmával felosztották a közös legelőt, máshol pedig — kivált a Székelyföldön — az elbokrosodott közös legelőket, a buzgolkodó erdőszökeket, az üzemtervek készítése alkalmával, véderdőnek nyilvánították és onnan az állatokat kitiltották. E miatt a legeltetés visszaszorítottván, az ilyen községek állattenyésztése évről-évre hanyatlik, miért is ezen visszas állapothoz orvoslása halaszthatatlan ügyet képez, a mit az illetékes körök figyelmébe ajánlunk.

Sz. P.

Az istálló trágya kezeléséről.

I.

Régebben azt tartottuk: ki mint vet, úgy arat, ma pedig úgy tudjuk, hogy a jó szántással, a felhasznált trágya minő- és mennyisége szerint aratunk, ennél fogva helyén lesz a jobb aratás ezen egyik tényezőjével, vagyis a helyes trágyakezeléssel közelebről megismerkednünk és azt követnünk, hogy első sorban megélhetésünket megkönnyítsük és hogy a népek nagy versenyében helyünket megállva, létünket biztosítsuk.

Ezen, sokak előtt talán kissé merésznek tetsző bekezdés után sietünk gazdatársainkat megnyugtani, hogy a trágyakezelés javítása körül nem akarunk sokféle, költséges újításokkal zaklatozni, hanem a helyes trágyakezelés egyszerű fogásainak ismertetésével és a trágyatelepek fokozatos javításával törekszünk a téren előbbre jutni, miért is egy olyan gazdától,

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltek. de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegeken is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Alkalmazást keres.

A kolozs-monostori gazdasági tanintézetet sikerrel végzett és több évi gyakorlattal bíró családos gazdaság kezelő gazdatiszti állást keres Czime P. K. jegy alatt meg tudható a kiadóhivatalban

Egy nőtlen számtartó azonnal gyakorlattal bíró, székely származású alkalmazást találhat Hol? megzása, nőtlen gazdaság, ki önállóan is működött. Czime a kiadóhivatalban G. B. jegy alatt meg tudható.

Alkalmazást keres egy, a kolozsmonostori gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett, több évi

Eladás és vétel.

Kínáltnak megvételre egy egé-

szen új, kitanúszerkezettü Triecycle 200 frtért (vétela 380 frt volt) Értekezhetni a kiadóhivatalban.

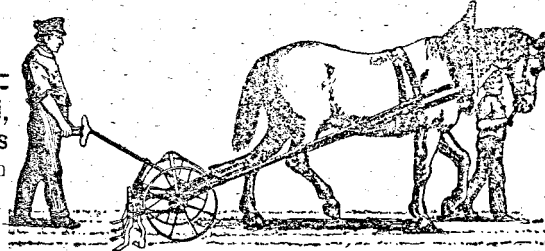
Keresetnek egy 500—600 holdas földbirtok haszonbérletre. Aján-

latok D. jegy alatt a kiadóhivatalba intézendők.

Két jó karban levő gőzcséplő-garnitúra teljes felszereléssel eladó. Tudakozódhatni B. P. jegy alatt a kiadóhivatalban.

SACK RUDOLF

világhírű talajmívelési eszközei és gépei és pedig: Közkedveltségű egyetemes és mély mívelési (rajol) acél ekéi, kettős és hármas ekéi, boronái, továbbá sorba- és szorvató-gépei — mint nemkülönben: legkitünőbb munkát végző kapáló és töltető ekéi egyszerű és egyetemes kapálógépei, valamint kézi kapáló eszközei eredeti minőségben csakis nálam kaphatók. Ugy ezeket, valamint más egyéb gazdasági gépeket, mint Amerikából importált Hicary-fából készült eredeti „Tiger“ kaszáló és „Hollingsworth“ gyűjtőgépeit jutányo árakon ajánlja

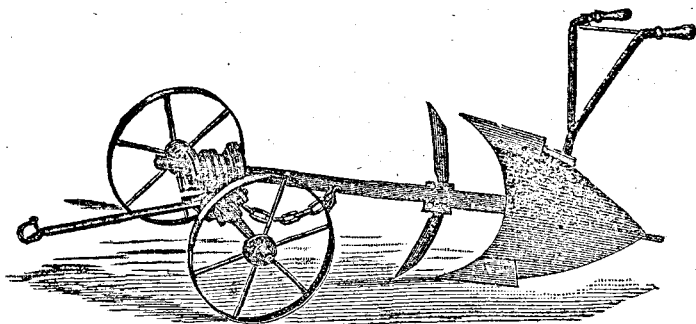

Minden egyes Sack-féle eszköz az itt látható védjeggyel van ellátva. Oly tárgy tehát, melyről ezen védjegy hiányzik, nem eredeti Sack-gyártmány.

53. (10—x.)

Propper Samu,

Sack Rudolf magyarországi képviselője, Budapesten, Váci-körút 29.

Simonffy István egyes váltó vagy hegyi ekéje.

(7.) **SIMONFFY ISTVÁN** (28—52.)

gazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, kultordanteza 48. szám.

Elvállal kijavításra mindennemű gépeket.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőzszivattyúk, zúzógépek, malomszerkezetek, kút és vízvezetékek elkészítésére.

Készletet tart saját gyártmányaiból, nevezetesen egyes, kettős és három borozás ekék és taligák új szerkezettü váltó- vagy hegyi ekék és boronákból, továbbá kézi és járgányos cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szőlő-zuzók, borsajtók és több más gépekből, melyeket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánl.

Készítményei jóságáért és használhatóságáért felelősséget vállal. Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

„LÖVYTUS“ FAVIASZ.

A hazai kertészetekben ma már kizárólag csak is ezt használják gyümölcsfák, rózsatövek nemesítésére, beteg fák gyógyítására. Napon nem olvad, hidegnek, esőnek ellentáll, bogarak nem bántják, a fát teljesen fedi, levegő nem hatol át rajta. Kapható (9.) (28—52.)

az „I. erdélyi szab. vegyészeti gyárban“ és Tauffer Ferencz utódánál Kolozsvárt.

500 grammos doboz ára frt 1-30

300 „ „ „ „ —85

150 „ „ „ „ —45

Elismerő levelek küldettek több hazai és ausztriai gazd. akadémiák és szőlészeti iskolák, magán kertészeti és faiskolák által. Kiténtetve lett a bécsi, gráci, kolozsvári kiállításon dícsérő-oklevéllel, a lütti kiállításon arany-éremmel. Aradon kiállítási éremmel.

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, főter 13. sz. a (br. Wesselényi-ház)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékieleg bejegyzett cég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet nyitottam a következő üzletkörökkel:

Értékpapírok, arany és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszelvények beváltása. Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása.

Utaltványok kiállítása a külföldre bármely értékben — Igérvények elárúsítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorodom, egyszersmint kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet körébe vágó felvilágosítással

2. (29—52.)

Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

Alapított 1858-ban.

Ő cs. és kir. fensége József főherczeg udv. szállítója

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntődéje Kolozsvárt, belmonostor-uteza 12. szám.

Ajánlja gyártmányait, mint magyar különlegességet

KUTAKBAN

és mindennemű

szivattyukban, tüzi- és kerti fecskendőkben.

Ajánlkozik

köz- és magán-fürdők

felszerelésére,

szagmentes ürszékek

telállítására.

25. Elvállal (22—30.)

teljes vízvezetékek és csatornázások berendezését, városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett.

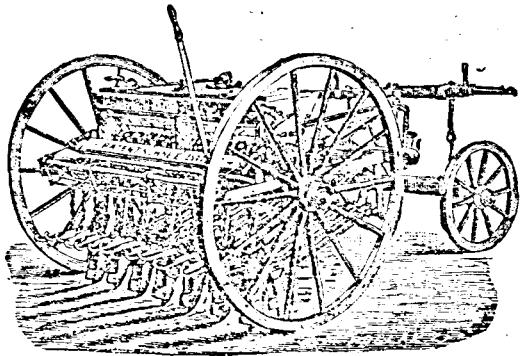
minden viziművi munka

gyors és pontos kivitelre

Képes árlapok és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

Egyetlen belföldi

szivattyu-gyár!

61. (5-26)

Bécs, 1890. Gazdasági kiállítás Legmagasabb kitüntetés:
Nagy diszokmány!

KÜHNE EDE

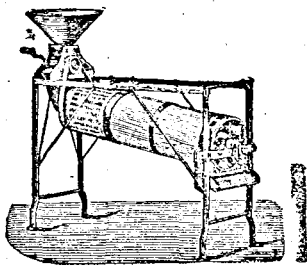
gazdasági gépgyára Mosonban (alakult 1856-ban.)

Főraktár: Budapest, VI., vaczi-körút 21.

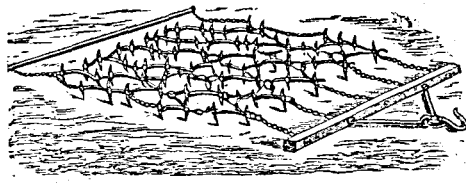
Ajánlja a t. gazdaközönségnek az általán kedvelt népszerű és több mint 10,000 példányban elterjedt kitűnő

Hungaria-Drill sorvetőgépeit.

Uj! Balance-Hungaria-Drill (Wabrosch szabad.) Legjobb sorvető hegyes vidékre. Könnyű és olcsó repavető gépek. Laacke-féle rét- és szántó-boronák. Túr-sányi új kéregtörője. Egy és kétvasú ekék, kapálók, töltőgépek, rosták, konkolyozók s minden más gazdasági eszközök készletben.

➔ Árjegyzékek kívánatra. ➔

Van szerencsénk a n. é. közönség becses figyelmét bel-monostor-utca I. sz. alatt, plébániai palotában levő

BUTOR-RAKTÁRUNKRA

felhívni,

a hol nagyobb részt itt Kolozsvárt, saját kárpitos- és asztalos-üzletünkben készült fényes és fénytelen ebédlő- és hálószoba-berendezések,

CONSOL- ÉS FALI-TÜKRÖK, TOILETTE-TÜKRÖK, töltött Salon-garnitúrák, ruganyos és lószőr-mátrácák, szőnyegek, ablak-függönyök, butor-szövetek

a legjutányosabb árban kaphatók. ➔

Elvállalunk mindennemű kárpitos- és asztalos butor-munkák átalakítását és javítását.

Kérjük a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Alázatos tisztelettel

GAAL és SCHRAMMER,
kárpitosok.

14. (7-10)

BALOGH JÓZSEF

PUSKAMŰVES ÉS MECHANIKUS KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a n. é. helyi és vidéki közönség b. figyelmébe ajánlani **fegyver- és lőpor-raktáramat,** melyet főtér, Báro Radák-ház, hátul az udvaron minden e szakmába vágó vadászati kellékekkel elláttam, u. m.: fegyverek a legközönségesebbtől a legjobb minőségig, lefoucheux és lancaster, továbbá szobafegyver, szobapisztoly és revolverek nagy választékban

Lőporok különböző minőségben, serétek, golyók, üres és kész töltények a legjutányosabb árban s mindenkor raktáron kaphatók.

Fegyverjavításokat, becsesreléseket, villanyesengők bevezetését, villámháritókat a legújabb szabadalom szerint eszközölök.

Továbbá galvanoplasztikai munkákat, u. m. aranyozás, ezüstölés, nickelés stb. a legjobb kivitelben és jutányosan teljesítek.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközölök.

Becsés pártfogását kéri

teljes tisztelettel

45. (10-20)

BALOGH JÓZSEF.

Épen most megjelent és megrendelhető
a „Magyar Föld” kiadóhivatalánál

Budapest, IV., Gránátos-utca 1.

GAZDÁK ÉVKÖNYVE 1891-RE.

SZERKESZTIK:

LÖCHERER ANDOR, KORMOS ALFRÉD és KENDE ZSIGMOND.

Ára csinos vászonkötésben 1 frt 50 kr.

➔ Kedvezményár az „ERDELYI GAZDA” előfizetői számára 1 forint. ➔

62. (2-3.)

TARTALOM:

I.
Vázlatok 1890. gazdaságunkról.
A nyári ugarolásról, írta Bartók Géza.
Szőlő és gyümölcsös, írta Cserekléyi Károly.
A Cziefolcz-féle méhítató palack, írta Grand Miklós.
Jövőbeli szőlőgazdaságunk irányáról, írta Kosinszky Viktor.
A homok filloxeramentesítő hatása, írta Koritsanszky János.
A szőlő virágzatának különböző neme s befolyása a termés elrugására, írta Mórógyi István.
A black-rot, írta dr. Roboz Zoltán.
A filloxera elleni közös (szövetkezeti) védekezésről.

Az Egyesült Államok husipara. Irta Pekár János.
A világ buzatermelése.
A fegyver és vadászati adó.
Vadászati és vadtilalmi időszakok.
A halászatról.
A dohánygyedárúság és termelés.
A só egyedárúság.
A bélyeg- és jogilletékről.
Edények köbszámítása.
A régi és új mértékek viszonyzamai.
A bor- és husadó.
A zárt városok fogyasztási adója.
A cukor- és sörfogyasztási adó zárt városokban.

A cukoradó. A söradó. A szeszadó.
Adó- és illetéki díjjegyzékek.

II.

Budapesti Compass: Bankok és hitelintézetek. Takarékpénztárak. Szövetkezetek.

Biztosító intézetek. Iparos részvénytársaságok. Közlekedési vállalatok. Felszámolásban levő részvénytársaságok és szövetkezetek.

III.

Budapesti utmutató. (Ipari, gyári telepek és bevásárlási források betürendes jegyzéke).

Megrendelések postautalványon kéretnek a „Magyar Gazdák Évkönyve” kiadóhivatalába: Budapest, Erzsébet-körút 21. szám.